

REFERAT

Arkæologisk Arbejdsgruppe
Foreløbigt referat

Kulturstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3373 3373
Telefax 3391 7741

fortidsminder@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

6. november kl. 11 – 14:30

5. december 2014

Lokale D

Dagsorden

1. Meddelelser fra Kulturstyrelsen
2. Meddelelser fra Det kulturhistoriske Museumsudvalg
3. Opfølgning på Kulturstyrelsens årsmøde
4. De arkæologiske strategier
5. Kriterier for ansøgninger til dyrknings- og erosionstruede anlæg
6. Opfølgning af kvalitetskrav
7. Diskussion af principielle kap. 8-sager
8. Status på projekt "Fremtidens arkæologi"
9. Evt.

Deltagere

Anne-Louise Haack Olsen
Bodil Bundgaard Rasmussen
Lene Frandsen
Mads Runge
Morten Søvsø
Kristoffer B. Pedersen
Lutz Klassen
Dorte Veien
Hoda El-Sharnouby
Anne Nørgård under pkt. 4
Birgit Andersen (referent)

ad 1 Meddelelser fra Kulturstyrelsen

- a. Dorte Veien informerede om, at Kulturstyrelsen snarest skal have ny direktør. Frem til 1. april fungerer Poul Bache som direktør. Re-

sten af direktionen består af Carsten Topholt Larsen og Morten Laurtrup-Larsen, der er ansat hhv. 1. september og 1. oktober. Det er tanken, at den nye direktion skal fungere som et team uden at være helt så fast opdelt som tidligere organiseret med specifikke områder. Fortidsminder vil dog have størst forbindelse med Morten Laurtrup-Larsen.

Der er pt fokus på driftsopgaverne og på at få en afklaring af omfang og økonomi i forbindelse med de sagspukler, Fortidsminder har oparbejdet i tidens løb. Puklerne består af digesager, tilsyns- og tinglysningssager. Også i private skove er der imidlertid mange uløste sager. Her er der dog fundet en god, dialogbaseret sagsbehandling.

Endvidere blev det oplyst at:

- b. Birgit Andersen går på pension pr. 31. december, og en ny arkæologstilling bliver snarest slået op. Foreløbig udfører Hoda El-Sharnouby sekretærfunktionen i Arkæologisk Arbejdsgruppe
- c. Kulturstyrelsen samarbejder med Vejdirektoratet om en ny samarbejdsvejledning. Mads Runge anbefalede, at man i det arbejde ser på de erfaringer, som museerne har
- d. Kulturstyrelsens flytteprojekt igen er sat i værk
- e. Hele fredningsarkivet skal digitaliseres. Der er bevilget ekstra midler hertil
- f. Der skal arbejdes med konservering af runesten. I første omgang de 7, der trænger mest. På længere sigt er der 16, der skal behandles. Inden 2020 skal der være foretaget en gennemgang af stenedenes tilstand. Der blev spurgt, om man overvejer at flytte runestene indendørs og sætte kopier op i stedet. Dorte Veien oplyste, at det i processen vil blive undersøgt, om det er nødvendigt, at flytte udvalgte sten indenfor. Desuden var der indledt et samarbejde med Kirkeministeriet, der har en del runesten stående på kirkegårdene. Morten Søvsø pegede på, at det er vigtigt også at undersøge middelalderkirkegårdene, som runestene står på
- g. Det blev oplyst, at det går fremad med Dorthe Kaldal. Det er planen, at hun så småt vil begynde at arbejde igen i Fortidsminder efter nytår.

ad 2 Meddelelser fra Det kulturhistoriske Museumsudvalg

Der er afholdt 2 møder siden sidste møde i Arkæologisk Arbejdsgruppe. Lene Frandsen havde især hæftet sig ved, at Langelands Museum og Faaborg Midtfyn ønsker at ophæve samarbejdet.

Der var information om en diskussion, der foregår i øjeblikket, om hovedmuseumsfunktionen. Indholdet af dette blev diskuteret.

Uddelingen af forårets puljemidler var blevet evalueret. Lene Frandsen informerede om, at der havde været kritik af sammensætningen af udvalgene og af et forløb, som blev opfattet som meget hård i den økonomiske prioritering. Det var fornemmelsen, at man i fremtiden ville sørge for en sammensætning, så der ville være relevante fagpersoner med i udvalget.

Der var kritik i forhold til udvalget vedrørende Erhvervelsessummen, der havde fået oplyst, at ansøgninger til samlinger med henblik på indregistrering i F&F ikke kunne imødekommes. Det lovede Dorte Veien at få afklaret.

Det blev oplyst, at Flemming Just har trukket sin formandsstilling i Det Strategiske Panel.

Morten Søvsø opfordrede til, at den nuværende rådgivningsstruktur bliver evalueret. Efter hans mening er der ikke længere midler til at støtte en række projekter. En del af de mindre projekter, der falder bort, er et led i fødekæden til de større projekter.

Museumsudvalget for Kulturhistorie var blevet bedt om at foreslå nogle punkter, som udvalget kunne tænke sig at arbejde med. Udvalget ønskede tillige, at der kunne være midler til en lille skrivepulje til støtte af udarbejdelse af artikler.

Mads Runge foreslog i denne sammenhæng, at Arkæologisk Arbejdsgruppe bruges mere aktivt.

ad 3 Opfølgning på Kulturstyrelsens årsmøde

Lene Frandsen blev bedt om at vurdere mødet, som hun fandt, havde været meget bredt, men også meget inspirerende. Der havde dog ikke været mange arkæologer til stede.

Dorte Veien mente også, at Fortidsminder ikke på det møde fangede den primære målgruppe: arkæologerne.

Der var forslag om at lave en blok på den ene dag, der ramte arkæologerne. En tilbagevendende til det gamle system med 2. dagen for arkæologer ville være en god idé.

Der var forslag om, at Arkæologisk Arbejdsgruppe kunne bidrage med oplæg.

ad 4 De arkæologiske strategier

Anne Nørgård Jørgensen informerede om status for strategierne, som er et prioriteringsredskab (op-, ned- og omprioritering).

Status er, at der nu er lanceret 4 strategisider (introduktion, ældre stenalder, middelalderlig landbebyggelse, ødekirkerne) 5 strategier er i gang (yngre stenalder, bronzealder, ældre jernalder, byarkæologi, naturvidenskab), og der sættes yderligere 2 i gang i 2015 (yngre jernalder/vikingetid, marinarkæologi).

67 personer fra museer og universiteter er i øjeblikket beskæftiget med at skrive strategitekster.

Kulturstyrelsen har i oktober holdt et møde med sagsbehandlere fra de andre nordiske lande, og her blev det oplyst, at også de andre lande har udarbejdet udviklings- og prioriteringsstrategier.

Mads Runge foreslog en digital strategi – "en arkæologisk it".

Dorte Veien henviste til den årlige opsamling eller introduktion, som det tidligere råd foretog. Det blev besluttet, at vi diskuterer det igen, når vi ved lidt mere om søgemulighederne i F&F.

Dette tages op igen på de næste møder.

ad 5 Kriterier for ansøgninger til dyrknings- og erosionstruede anlæg

Arbejdsgruppen diskuterede, om man skulle ændre kriterierne, men man var enige om at fastholde kriterierne.

Har styrelsen nogle bindinger, skal AAG ikke inddrages, men orienteres (f.eks. der hvor styrelsen har betalt markleje).

ad 6 Opfølgning af kvalitetskrav

Kvalitetskravene skal være opfyldt pr. 1. januar 2016. I Kulturstyrelsen bliver opgaven varetaget i et samarbejde mellem Museer og Fortidsminder.

Der var uddelt en oversigt over beretningsefterslæbet. Arbejdsgruppens medlemmer syntes, at det var dårligt at mange museer ikke havde reageret på, at deres frist var overskredet.

Kristoffer Buch Pedersen anbefalede, at man definerer kravene til publikationer. Dorte Veien sagde, at disse krav var udgangspunktet, men at man må se på de producerede publikationer. Der var forslag om et pointsystem, men Dorte Veien anbefalede, at man afventer og ser, hvilke situationer der opstår. Det kan være udgangspunkt for en dialog i den konkrete situation.

ad 7 Diskussion af principielle kap. 8-sager

Mads Runge savner mere konkrete opgaver for arbejdsgruppen, og ønskede at gruppen i højere grad kunne rejse sager og bruges.

Dorte Veien svarede, at Fortidsminder havde kæmpet for at beholde denne gruppe, og kontoret i høj grad har lyst til at bruge gruppen aktivt.

Man kunne forestille sig, at AAG præsenterer sig på Koldingmødet.

AAG's fokuspunkter fra januar mødet var følgende:

- Behandling af ansøgninger til dyrkningstruede lokaliteter
- Meddelelser fra Kulturhistoriske Museumsudvalg - et fast punkt
- De arkæologiske strategier - evt. et fast punkt
- Opfølgning af kvalitetskrav - evt. på årets sidste møde
- Opdatering af bygherrevejledning
- Kulturarv som værdi – forslag om, at man indretter Kulturstyrelsens indberetningssystemer, så det bliver muligt, at opgøre landets samlede forundersøgte og færdigundersøgte arealer på årsbasis
- Nationale, årlige oversigter over perioderne

Mads Runge vil meget gerne opsamle forslag til yderligere punkter, som AAG kan arbejde med. Forslag fremsendes til Mads inden årsskiftet.

En konkret sag om pælefundering blev behandlet. Trusselsbilledet blev diskuteret, og det blev understreget, at museet har pligt til at rådgive bygherren om den mest nænsomme funderingsmetode.

Der var forslag om at tage pælefundering med i by-arkæologisk strategi. Hoda El-Sharnouby oplyste, at den også vil indgå i den naturvidenskabelige strategi.

En anden sag blev vendt hvor arbejdsgruppen tilbød deres støtte og medvirken til vurdering af kap. 8-sager. Kulturstyrelsen svarede, at man ønskede at inddrage gruppen så meget som muligt.

ad 8 Status på projekt "Fremtidens Arkæologi"

Mads Runge informerede om projektets status. Desuden blev et notat om anlægsarbejdets i relation til de arkæologiske (for)undersøgelser diskuteret.

ad 9 Evt.

Lene Frandsen refererede fra et sagsbehandlermøde for museerne i Region Midtjylland. Moesgård Museum og Museum Midtjylland vil udarbejde nogle "nøgletal" for udvidede forundersøgelser i forbindelse med større anlægsarbejder.

Kulturstyrelsen ønskede at høre, hvad museerne vender tilbage med.

Næste møde er senere aftalt til den 26. februar.